

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.
14/4955-

Vår ref.
14/3594-12 670.00/AREL

Dato:
Oslo, 13.01.2015

Høring - Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven - Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag m.m.

Landsorganisasjonen i Norge viser til departementets brev av 22.10.14 angående ovennevnte.

Uheldig skille mellom fag og hvem som skal få etterutdanning

Generelt er situasjonen i norsk skole bra. Den rødgrønne regjeringen satte i gang en rekke tiltak for å øke rekrutteringen til læreryrket og styrke kompetansen i undervisningsfag. I perioden 2005-2013 økte antall kvalifiserte søkere til lærerutdanningen med 62%, og tilbudet om videreutdanning ble kraftig styrket. LO er kritisk til at departementet vil prioritere bare fagene matematikk, engelsk, norsk, samisk eller norsk tegnspråk i grunnskolen. Et eksempel på fag som ikke vil få denne retten til etterutdanning, er praktisk-estetiske fag. Et annet eksempel er behovet for et særskilt kompetanseløft for ufaglærte som har arbeidet i skolen i mange år.

Nedprioritering av praktisk-estetiske fag

En sortering av fagene i viktige og mindre viktige fag er uheldig, og vil ikke gi de nødvendige signalene som at fag og fagkompetanse er prioritert. Vi trenger en skole der kompetanse og kunnskap settes så høyt som mulig. Dette gjør vi ikke ved å skape A- og B-fag. Kravene om relevant kompetanse på de ulike trinn må derfor være likt for alle fag. Det er sjelden disse fagenes potensial trekkes inn som en del av kompetanse i kunnskapssamfunnet Norge. Fagene har stor egenverdi og er naturlig å kombinere med kompetansemål fra flere andre fag, noe som vil skape motivasjon og mestring for flere elever.

Praktiske ferdigheter må også vektlegges

LO er også bekymret for fag- og yrkesopplæringen. Departementet foreslår at de som skal tilsettes i faste undervisningsstillinger skal ha minst 60 studiepoeng i de prioriterte fagene, og pedagogisk utdanning. Dette kan føre til en uheldig teoretisering av yrkesfagene, og vil gjøre det vanskelig for den gruppen lærere som i dag kan tilsettes uten krav til studiepoeng. En slik ordning gir også store utfordringen for flere viktige yrkesfag som ikke inngår i universitetenes og høyskolenes portefølje.

LO mener at praktiske ferdigheter må vektlegges på linje med teoretisk kunnskap, og at andre yrkesgrupper enn lærere må trekkes mer inn og gis rettmessig status i skolen. Samtidig må lærerne gis kompetanse til å yrkesrette fagene slik at formidlingen deres hjelper elevene, lærlingene og lærekandidatene til å se sammenheng mellom teori og praksis. LO ønsker derfor at flere yrkesfaglærere med relevant fagbrev må tilsettes i fag- og yrkesopplæringa. Fagopplæringsutvalget (Karlsenuvalget) framhevet nødvendigheten av sterk innsats for å sikre yrkesretting av så vel programfag som fellesfag. Det er et stort potensiale for vellykket

yrkesretting. For eksempel ved at matematikk-undervisning planlegges og gjennomføres i samarbeid mellom realister og yrkesfaglærere med relevant realfagskompetanse. Slik departementet foreslår nye kompetansebestemmelser, vil de færreste yrkesfaglærere, sjøl med ingeniørutdanning i tillegg til fagbrevet sitt, være å anse som kompetente i slike undervisningsopplegg.

Svekkelse av arbeidsvilkårene

LO er også bekymret for at kravet om relevant kompetanse i undervisningsfag kan føre til mange deltidstilsatte. Selv på store skoler vil mange lærere ikke kunne få full stilling fordi fagkombinasjonen som skal dekkes ikke 100% er innenfor deres fag. Lærere som ikke har den etterspurte fagkombinasjonen vil likevel kunne få full stilling dersom det ikke er andre kvalifiserte søkere. Men de vil bare ha full jobb i ett år, siden departementet foreslår at det skal tas stilling til dette hvert år.

Det er viktig å sikre stillingsvernet til de lærere som ikke får tilbud om etterutdanning, eller av andre grunner ikke kommer til å innfri kravet som departementet ønsker å innføre. Etter en samlet vurdering er LO kommet til at styrking av den faglige kompetansen må skje gjennom andre virkemidler. Framtidens lærer vil i større grad ha den typen faglig spesialisering som etterspørres som følge av økt utdanningstrykk i samfunnet og de nye lærerutdanningene. Kompetansehevingen skal komme dagens elever til gode for å få til økt gjennomføring. Yngre lærere med spesialisert faglig kompetanse og lærere med yrkesfag fra sitt fagfelt må fortsatt rekrutteres inn i norsk skole. Mye kan oppnås gjennom et offensivt kompetanseutviklingsprogram som gir *dagens lærere* tilgang til kompetanseheving. LO vil derfor gå imot at forslaget om relevant kompetanse i undervisningsfag får tilbakevirkende kraft.

Retten til å ta avgjørelser på barnets vegne når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet

LO er positiv til å gi barn under barnevernets omsorg et tilbud om en bedre tilpasset skolegang. Mange av barna sliter med tilknytningsproblemer, utrygghet og angst. Det er derfor et steg i riktig retning for å sikre barn under offentlig omsorg tilpasset undervisning og en god skolehverdag.

Endre navnet på faget religion, livssyn og etikk (RLE)

LO er uenig i forslaget fra Departementet om å endre navnet på faget religion, livssyn og etikk (RLE) og innføre en bestemmelse om tidsbruk knyttet til kristendomskunnskap i læreplanen i faget. Faget RLE har etter dom i den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) endelig fått en form som ser ut til å fungere slik at faget er rimelig inkluderende i et flerkulturelt samfunn som Norge. Det er et viktig signal på likeverdighet at man i navnet på faget ikke nevner en religion spesielt. Det er likevel slik at målene i læreplanen gir kristendommen større kvantitativ plass i faget, noe som er rimelig ut fra kirkens plass i dagens norske samfunn. Departementet slår fast at undervisningen fortsatt ikke skal være forkynnende, og fritaksretten er ikke endret. Det er bra. Det er lærernes ansvar med sin kompetanse å vurdere, planlegge og gjennomføre det pedagogiske, didaktiske og metodiske opplegget for faga. Det mener LO at det fortsatt bør være.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Trude Timmlund
(sign.)

Stein Reegård
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.